ISSN 2083-0882

Siedziba Towarzystwa: WIELKOPOLSKIE MUZEUM WOJSKOWE
61-772 POZNAŃ, STARY RYNEK 9
Tel. +48 61 / 852-67-39 www.city.poznan.pl/ulan http://www.15pu.poznan.pl/
Konto bankowe: 37 1320 1016 2077 6912 2000 0001 NIP 778-13-33-383

Zwołanie Walnego Zebrania Sprawozdawczego

Na podstawie § 15.3 Statutu zwołuję doroczne Walne Zebranie Towarzystwa b. Żołnierzy i Przyjaciół 15. Pułku Ułanów Poznańskich, na które **zapraszam wszystkich Członków oraz Sympatyków**. Zebranie odbędzie się w niedzielę **12 lutego 2012 r., o godz. 11:00** w Szkole Podstawowej nr 77 im. 15. Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu (narożnik ulic Hetmańskiej i Dmowskiego), w sali jadalni na parterze.

Program Zebrania

1. Otwarcie Zebrania
2. Uroczyste wręczenie Dyplomów nowym Członkom
3. Wybór Przewodniczącego i Sekretarza Zebrania
4. Sprawozdanie Prezesa z działalności Towarzystwa w roku 2010
5. Sprawozdanie Skarbnika
6. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej
7. Sprawozdanie Sądu Koleżeńskiego
8. Sprawozdanie Komendanta Reprezentacyjnego Oddziału Konnego

Przerwa

9. Dyskusja nad sprawozdaniami
10. Wolne głosy i wnioski
11. Zakończenie Zebrania

Zapraszam serdecznie na doroczne spotkanie z okazji Zebrania Walnego, bo to także spotkanie całej Rodziny Pułkowej oraz naszych Przyjaciół!

Tadeusz Jeziorowski, Prezes

Spotkanie jubileuszowe

Nasze jubileuszowe spotkanie z okazji 20-lecia Towarzystwa zgodnie z zapowiedzią poprzedziła uroczysta Msza św. Członkowie Towarzystwa i przyjaciele Pułku zebrali się w kościele pw. św. Michała Archanioła w sobotę, 5 listopada 2011 r., aby pomodlić się o życie wieczne dla zmarłych i błogosławieństwo Boże dla żyjących Ułanów Poznańskich, członków i przyjaciół Towarzystwa.

Po obydwu stronach ołtarza stanęły poczty: sztandarowy Wlkp. Związku Solidarności Polskich Kombatantów i proporcowe: 15. Batalionu Ułanów Poznańskich, Reprezentacyjnego Oddziału Konnego Towarzystwa i Szkoły Podstawowej Nr 77 w Poznaniu. Koncelebrowanej Mszy św. przewodniczył ks. proboszcz **Roman Poźniak**, a homilię wygłosił ks. ppłk **Krzysztof Pietrzniak**, proboszcz parafii cywilno-wojskowej w Wędrzynie. Dwaj inni członkowie Towarzy-

stwa (bo obaj celebransi są także w Towarzystwie), włączyli się w liturgię: tekst lekcji odczytał Prezes, a modlitwę wiernych p. **Krzysztof Kubicki**. Po Mszy św. była modlitwa przy Głazie Pamięci Ułanów Poznańskich, zapalono znicze i złożono kwiaty, a potem była wspólna pamiątkowa fotografia, poczym Prezes zaprosił na spotkanie do sali parafialnej na dalszy ciąg uroczystości. W pięknie udekorowanej sali zebrało się około 80 członków i osób towarzyszących. Pan prezes **Tadeusz Jeziorowski** wygłosił przemówienie okolicznościowe i wzniósł toast za pomyślność Towarzystwa.

W następnej części wystąpienia przypomniał działalność Środowiska Ułanów Poznańskich, której najwspanialszym efektem była odbudowa Pomnika Ułanów Poznańskich przy ul. Ludgardy w 1982 r. Wykonany wówczas dla upamiętnienia tego dzieła medal pamiątkowy, otrzymali wszyscy obecni na spotkaniu członkowie Towarzystwa. Kończący uroczystość obiad okazał się bardzo smaczny i obfity, nie zabrakło deseru, kawy z plackiem i sernikiem. Śpiewaliśmy pieśni patriotyczne i piosenki wojskowe i wiele innych. Wystąpił także p. **Jan Kołaczkowski**, najpierw solo, a potem razem z kolegami z Oddziału Konnego. O udział akordeonisty, podobnie jak i o organizację przygotowań zadbał wiceprezes, p. **Włodzimierz Buczyński.** Można śmiało powiedzieć, że jubileuszowa uroczystość była w pełni udana, a przybyli na nią członkowie byli z pewnością zadowoleni. Jedynym smutnym faktem był bardzo mały udział w spotkaniu synów i córek oficerów Pułku. Kochane Panie i Panowie, przypomnijcie sobie Waszych Ojców w oficerskich mundurach 15. Pułku Ułanów Poznańskich i stańcie w pierwszym szeregu aktywnych członków wspierających Towarzystwo.

Krzysztof Jerzy Kubicki, syn ppłk. Jerzego Witalisa Kubickiego

Zmiana na stanowisku dowódcy Brygady

Pan gen. bryg. **Sławomir Wojciechowski**, dotychczasowy dowódca 17. Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej, w której składzie znajduje się nasz 15. Batalion Ułanów Poznańskich im. gen. broni Władysława Andersa, odszedł na wysokie stanowisko do Warszawy, do Sztabu Generalnego – został zastępcą szefa Zarządu Planowania Operacyjnego P-3. Na jego miejsce przyszedł z 2. Korpusu z Krakowa, p. gen. bryg. **Rajmund Andrzejczak**. W dniu 5 stycznia na brygadowym placu apelowym w Międzyrzeczu odbyła się uroczystość przekazania dowodzenia Brygadą, w której uczestniczyli z ramienia Towarzystwa członkowie Reprezentacyjnego Oddziału Konnego p. Komendant **Andrzej Walter** z synem **Piotrem** (umundurowani, przy szablach) oraz p. pułkownikowa **Irena Majewska** i Prezes. Choć pogoda była niesprzyjająca i niebiosa co trochę lały łzy, na chwilę zaświeciło jednak słońce. Pan gen. Wojciechowski stwierdził, że dowodzenie Brygadą to wielki zaszczyt i że z takim uczuciem z Brygady odchodzi, z kolei p. gen. Andrzejczak oświadczył, że elitarność to nasz obowiązek, który musimy pokazywać każdego dnia. Później, już pod dachem, Prezes życzył obu Panom Generałom żołnierskiego szczęścia w dalszej służbie dla Najjaśniejszej, przypominając dosadne kawaleryjskie powiedzenie, „Kto tradycji nie szanuje, niech nas....”. Z nowym Dowódcą poznamy się pewnie bliżej podczas tegorocznego Święta Pułkowego, podobnie, jak i z nowym Dowódcą Batalionu. Ach, te zmiany...

Z ostatniej chwili: w dniu 5 lutego pożegnaliśmy odchodzącego z Wędrzyna naszego kapelana, księdza ppłk. **Krzysztofa Pietrzniaka**. Szczęść Boże na nowym miejscu! Ksiądz kapelan zapewnił, że nasz biało-czerwony proporczyk będzie zawsze na jego mundurze.

TRJ

Zlot Strefa Militarna 2011

Organizatorem Zlotu jest Stowarzyszenie Historia Militaris z siedzibą w Gostyniu, powołane przez przedstawicieli trzech środowisk: Polskiego Klubu Kawaleryjskiego, Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych Wojsk II Rzeczpospolitej „Odwach” oraz Towarzystwa Byłych Żołnierzy i Przyjaciół 15. Pułku Ułanów Poznańskich.

Zlot trwał cztery dni (7-10 lipca 2011), z czego 3 dni otwarte dla publiczności. Uczestnikami

Zlotu były grupy rekonstrukcyjne zajmujące się historią wojskowości polskiej i obcej od czasów średniowiecza do XX wieku oraz właściciele pojazdów historycznych.

Ponad ośmiuset uczestników – piechurów, zmechanizowanych, konnych, lotników i spadochroniarzy, uczestniczących w wielu inscenizacjach, gdzie odtwarzano bitwy i potyczki z różnych wojen, siedemdziesiąt pojazdów w tym czternaście pancernych i opancerzonych, niezliczone prezentacje grup rekonstrukcyjnych i wiele, wiele atrakcji… Naprawdę było na co popatrzeć. Jednak nie o liczbie atrakcji będzie ta relacja. Skupimy się tutaj tylko na wkładzie, jaki w to przedsięwzięcie włożyła konna część naszego Oddziału. O bezmiarze pracy i wysiłku w organizację Strefy przez część zmotoryzowaną naszego Oddziału trudno nawet pisać, ale wszyscy zgodnym głosem uważają, że warto było!

Na Strefę przyjechaliśmy w czwartek 7 lipca 2011 r. Prace nad naszym pokazem trwały od południa do późnych godzin nocnych. Zamysłem było przedstawienie namiastki obozowiska dowództwa 1. Szwadronu 15. Pułku Ułanów Poznańskich z dnia 31 sierpnia 1939 r. Miejsce naszego zakwaterowania zostało zorganizowane razem z GRH 7. DAK. Koledzy artylerzyści zwyczajowo przedstawiali 1. Baterię 7. Dywizjonu Artylerii Konnej.

fot. Maria Zubowicz

Jednym z priorytetów, jaki sobie postawiliśmy, było jak najwierniejsze odtworzenie historii. Oznaczało to m.in., że na naszej wystawie znajdowały się tylko rzeczy z epoki, zarówno zabytkowe, jak i je imitujące. Po środku naszej części obozowiska była rozciągnięta lina, do której przywiązaliśmy cztery konie. Tuż przy nich postawiliśmy oryginalny pruski wóz taborowy. W tle stał namiot, w którym nocowaliśmy. Przy korytarzu dla zwiedzających stał z kolei namiot dowódcy, wykonany z żerdzi i płachty brezentowej z wozu taborowego. Znajdował się w nim

typowy sztabowy sprzęt: drewniany stół z zabytkową maszyną do pisania, mapami, kałamarzami, piórami, busolą, „kroczkiem” oraz lampami naftowymi, których mieniące się nocą światło stwarzało niezapomnianą atmosferę. Z drugiej strony obozu stała kuchnia polowa i działa 7. DAK, a między nimi rozlokowane zostały ilustrujące odtwarzany okres przedmioty, takie jak drewniane beczki, skrzynie; zaaranżowano także gniazdo obrony przeciwlotniczej CKM. Na pobliskich drzewach porozwieszane zostały plakaty propagandowe i obwieszczenia. Dzięki temu widownia zapoznająca się z pokazem mogła przeczytać legendarne już hasło z plakatów: WARA!, czy DO BRONI!

Oprócz tych namacalnych rekwizytów, razem z kolegami artylerzystami przygotowaliśmy dla publiczności szereg ciekawostek – dużym zainteresowaniem cieszyły się sygnały kawaleryjskie grane na trąbce przez jednego z naszych ułanów oraz komendy, apele, musztra oddziałów, czy pokazy władania białą bronią oraz ćwiczenia z działoczynów armatą „prawosławną”.

Wrażenie, jakie nasze obozowisko wywierało na zwiedzających, ale również na nas samych, było naprawdę imponujące.

Cztery dni inscenizacji, pokazów oraz żywej wystawy historycznej, którą wspólnie tworzyliśmy, były dla nas zarówno ciężką pracą, jak i okazją do świetnej zabawy. Do domów wróciliśmy jednak z poczuciem dobrze wypełnionych celów, jakie zostały zapisane w Statucie naszej organizacji – krzewienia wiedzy o 15. Pułku oraz zamiłowania do kawalerii i historii Polski.

Piotr Walter

Święto Kawalerii Polskiej 2011

Zarządzeniem Ministra Obrony Narodowej z października 2009 r. ustanowiono dzień 31 sierpnia Świętem Kawalerii Polskiej. Datą tę wybrano nieprzypadkowo – tego właśnie dnia rozegrała się największa kawaleryjska bitwa XX w. – Bitwa pod Komarowem, zwycięska batalia stoczona podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. W dniu uczczenia tej chlubnej karty polskiej historii, w rejonie Komarowa już od kilku lat zbierają się kawalerzyści-ochotnicy z całego kraju. W tym roku, po raz pierwszy, na święcie stawili się również przedstawiciele niemal wszystkich jednostek walczących we wrześniu 1939 r. w strukturach Wielkopolskiej Brygady Kawalerii – reprezentant „Piętnastaków”, członek naszego Reprezentacyjnego Oddziału Konnego – **Piotr Stachecki**, kol. **Marcin Mytkowski** w barwach 7. Pułku Strzelców Konnych Wielkopolskich oraz liczne grono przedstawicieli GRH 7. Dywizjonu Artylerii Konnej Wielkopolskiej.

Organizatorzy podzielili uroczystości, obejmujące w sumie parę dni, na kilka części – podczas pierwszych dwóch dni odbywały się zakrojone na wielką skalę manewry kawalerii. Wydzielonym grupom (imitującym poszczególne plutony) rozdzielono wiele zadań, jednym z nich była konieczność orientacji w terenie tak, by odnaleźć swoich towarzyszy z innych plutonów i utworzonym w ten sposób szwadronem kawalerii odbić pojmanych przez bolszewików polskich jeńców. Drugiego dnia odbyły się próby władania białą bronią konno. Dzień ten zakończył wie-

czorny Apel Poległych oraz salwa honorowa ku czci poległych Bohaterów. Zwieńczeniem uroczystości była zakrojona na wielką skalę inscenizacja bitwy pod Komarowem, podczas której zaprezentowano naprzemienne szarże konarmii Budionnego oraz polskich szwoleżerów i ułanów. Wrażenie, jakie widowisko wywarło na publiczności, było ogromne.

Podczas powrotu do domu, reprezentanci poznańskiego Garnizonu odwiedzili cmentarz w miejscowości Komarów-Osada, gdzie spoczywa mjr Witold Boreysza, oficer 15. Pułku Ułanów Poznańskich, który zginął śmiercią bohaterską dnia 21 września 1939 r. na polach wsi Wolica Śniatycka.

Cześć Ich Pamięci!

autor tekstu: *Piotr Stachecki*
autorka zdjęć: *Agnieszka Dziatkiewicz*

Wieluń - miasto niepokonane

Na pytanie o datę wybuchu II wojny światowej bezbłędnie odpowie każdy z nas. Jednakże miejsce i czas pierwszego ataku wojsk niemieckich na Polskę może być sporne, bo dopiero niedawno historycy uznali, że agresja Niemiec na nasz kraj rozpoczęła się o godz. 4:40 rano, bezprecedensowym bombardowaniem pozbawionego wojska i przemysłu miasta Wieluń, dokonanym przez jednostki Luftwaffe. Wspomniany atak był działaniem ewidentnie terrorystycznym, gdyż w wyniku nalotów zginęło ponad 1200 osób, a centrum Wielunia zostało zniszczone w 90%. Był to jednocześnie pokaz sposobu prowadzenia wojny przez Niemców, wojny totalnej, nieoszczędzającej nawet cywilów.

W celu upamiętnienia tych wydarzeń, w dniach 25-26 czerwca 2011 r. zorganizowano w Wieluniu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowe Centrum Kultury, Miasto Wieluń oraz Fundację Pro Historia, widowisko historyczne *Miasto niepokonane*; całość w reżyserii **Bogusława Wołoszańskiego**. W spektaklu rejestrowanym przez TVP, oprócz aktorów i mieszkańców Wielunia, wzięło udział prawie 20 grup rekonstrukcyjnych z Polski i Niemiec. Z Poznania na to wydarzenie wyruszyła m.in. silna reprezentacja GRH 7. DAK, wsparta przez jednego reprezentanta naszego Oddziału – **Piotra Stacheckiego**.

Rekonstrukcję bombardowania Wielunia z września 1939 r. zorganizowano w centrum miasta, gdzie zdjęcia do widowiska kręcono od 22:00 do późnych godzin nocnych. Spektakl opowiadał historię dr. **Zygmunta Patryny**, wieloletniego dyrektora wieluńskiego szpitala, który 1 września 1939 r. ewakuował rannych ze zbombardowanej placówki. Poznańska delegacja, ubrana w odpowiednie stroje z epoki, odgrywała ludność cywilną miasta. Widowisko zgromadziło wielu widzów, którzy mogli oglądać spektakl na żywo oraz z telebimów. Wysoki poziom aktorstwa, zastosowana pirotechnika oraz efekty wizualno-dźwiękowe wywarły spore wrażenie.

Następnego dnia zorganizowano zakrojoną na szeroką skalę rekonstrukcję historyczną bitwy pod Mokrą, w której artylerzyści z GRH 7 DAK sprawnie strzelali z armaty „prawosławnej”, a ułan z naszego Oddziału wcielił się w postać gońca, wysłanego z meldunkiem do dowódcy odcinka. Ów meldunek mimo śmiertelnych ran uzyskanych w boju, ostatkiem sił udało się doręczyć do adresata. Wyjazd do Wielunia jest kolejnym przykładem owocnej współpracy obu naszych środowisk kultywujących jakże chlubne tradycje polskiego oręża.

Piotr Stachecki

Apel z okazji Święta Niepodległości w Szkole Podstawowej Nr 77 im. 15. Pułku Ułanów Poznańskich

Obchody rozpoczęły się 10 listopada 2011 r. w świetlicy szkolnej o godz. 9:50. Zarząd Towarzystwa reprezentowała p. pułkownikowa **Irena Majewska**.

Wprowadzono Proporzec Szkoły i odśpiewano Hymn Państwowy, a następnie wystąpiła p. Dyrektor **Janina Kończak** rozpoczynając od wręczenia nagród zwycięzcom Konkursu o generale Władysławie Andersie dla klas szóstych. Nagrody otrzymali: za I miejsce - **Sławomir Pozorski** kl. VIb, za II miejsce - **Jan Geremek** kl. Via i za III miejsce - **Adrianna Genke** kl. VIa. Po wręczeniu nagród, na prośbę p. Dyrektor zabrał głos Przyjaciel Szkoły p. **Krzysztof Kubicki**, przypominając jak krótkie były okresy, gdy Polska cieszyła się Niepodległością, a której brak bardzo boleśnie osobiście doświadczył. W końcu 1939 r. żandarmeria niemiecka wyrzuciła z domu w ciągu 15 minut, jego – 9-letniego chłopca wraz z całą rodziną, w ramach wysiedleń Polaków z Wielkopolski przez obóz przejściowy w Dobrzycy, za Wisłę, na teren tzw. Generalnego Gubernatorstwa. W dalszym ciągu uroczystości szkolny zespół wykonał ciekawy program słowno-muzyczny, na który złożyły się pieśni i piosenki patriotyczne i wojskowe, przeplatane wierszami i krótkimi tekstami o tematyce historycznej.

Po skończonym apelu p. Dyrektor zaprosiła gości na kawę i rogale. *KKb*

Święto Niepodległości dnia 11 listopada 2011 r.

Tego dnia pod Pomnikiem 15. Pułku Ułanów Poznańskich spotkała się grupa członków Towarzystwa z przedstawicielami Zarządu pp. **Ireną Majewską** i **Włodzimierzem Buczyńskim** na czele. Po złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy, które jak zawsze przyniosła p. **Irena Siejkowska**, głos zabrał wiceprezes p. **W. Buczyński**.

Chwilę później ulicą Paderewskiego nadciągnął pochód, który po Mszy św. za Ojczyznę zmierzał z Fary poznańskiej na Plac Wolności, gdzie miała odbyć się następna część oficjalnych obchodów. Idący w pochodzie przedstawiciele władz samorządowych, państwowych i parlamentarzystów zatrzymali się, aby oddać hołd pod Pomnikiem. Pochód zamykali ułani z Ochotniczego Reprezentacyjnego Oddziału Ułanów Miasta Poznania w barwach 15. Pułku Ułanów Poznańskich, na czele z komendantem **Romanem Kuszem** na pięknym karym (!) rumaku. Na wysokości Pomnika oddział przystanął, a komendant oddał honory.

Otuchą napawał znaczny tym razem udział mieszkańców Poznania w obchodach Święta Niepodległości i to pomimo silnego wiatru i przejmującego zimna. *MKb*

Spotkanie wigilijne pracowników i emerytów Szkoły Podstawowej Nr 77 im. 15. Pułku Ułanów Poznańskich.

Z pięknymi życzeniami świątecznymi Zarząd Towarzystwa i Przyjaciele Szkoły otrzymali zaproszenie na spotkanie wigilijne dnia 22 grudnia 2011 r.

Dyrektor, p. **Janina Kończak**, otwierając spotkanie przywitała wszystkich przybyłych i zaprosiła na występ szkolnego zespołu artystycznego klas od 1 do 6. Zespół w układzie słowno-muzycznym zaprezentował ciekawy i dobrze wykonany zbiór kolęd różnych krajów. Śpiewane kolędy uzupełniały słowne komentarze.

Po skończonym występie poproszony o głos p. **Tadeusz Jeziorowski**, prezes Towarzystwa, zwrócił się do grona pedagogicznego, aby traktując uczniów jak własne dzieci, poza wiedzą przekazywali im również podstawowe zasady postępowania. Zabrał także głos p. **Wojciech Wośkowiak**, radny m. Poznania, a od emerytowanych nauczycieli Szkoły p. Dyrektor otrzymała wiązankę kwiatów. Dziękując za kwiaty p. Dyrektor zaprosiła wszystkich na wieczerzę wigilijną, przygotowaną przez niezawodną firmę kateringową p.p. Anny i Dionizego Buksów. Obok Prezesa Zarząd reprezentowali p. pułkownikowa Irena **Majewska** i wiceprezes p. **Włodzimierz Buczyński**. Obecni byli również p. **Longina Stachowiak** i p. **Krzysztof Kubicki**. *KKb*

93. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Uroczystości uczczenia 93. rocznicy rozpoczęły się dnia 27 grudnia 2011 r. przy grobie generała Stanisława Taczaka na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan. O godzinie 11:00 pod Pomnikiem Powstańców Wielkopolskich zebrali się natomiast przedstawiciele Parlamentu, władz państwowych i samorządowych, wyższych uczelni oraz licznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych. Byli też obecni harcerze i wiele pocztów sztandarowych oraz mieszkańcy Poznania i Wielkopolski. Uczestniczyła Orkiestra Sił Powietrznych, kompania honorowa Wojska Polskiego i Ochotniczy Oddział Konny m. Poznania w mundurach na wzór 15. Pułku Ułanów Poznańskich. Po wciągnięciu Flagi Państwowej na maszt i odegraniu Hymnu Państwowego głos zabrał Marszałek Województwa Wielkopolskiego, p. **Marek Woźniak**, wspominając wydarzenia sprzed 93 lat, a następnie przemówił prezes Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego, p. **Stefan Barłóg**. Następnie odczytany został apel poległych i kompania WP oddała salwę honorową. Po złożeniu pod Pomnikiem wieńców i wiązanek kwiatów przez liczne delegacje i mieszkańców miasta, ruszył pochód ulicami do Fary poznańskiej na Mszę św.

Po drodze kwiaty składano pod tablicami bohaterów Powstania, w tym również pod Pomnikiem 15. Pułku Ułanów Poznańskich.

W obchodach wzięło udział kilkuset uczestników. Członków naszego Towarzystwa przybyło niewielu, **pod naszym Pomnikiem było tylko 5 osób!** W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że wszyscy powinniśmy wziąć przykład z p. **Ireny Siejkowskiej-Kubiak**, która zawsze przybywa pod Pomnik przynosząc znicze. Pani Ireno, dziękujemy!

Drodzy potomkowie Ułanów Poznańskich, członkowie i przyjaciele Towarzystwa, trzeba pamiętać, że 15. Pułk Ułanów Poznańskich wywodzi się z Powstania Wielkopolskiego, z Konnych Strzelców Straży Poznańskiej, którzy już 6 stycznia 1919 roku zdobywali lotnisko na Ławicy. *KKb*

Pozaszkolne spotkania z historią w Szkole Podstawowej nr 77 w Poznaniu

„Historia nauczycielką życia” – ta starożytna sentencja wydaje się i dziś bardzo aktualna. Uczniowie poznają historię opisaną w podręcznikach podczas lekcji i przez udział w okolicznościowych wydarzeniach w szkole. Ale… można też inaczej. SP 77, nosząca imię 15. Pułku Ułanów Poznańskich – również i z tego powodu – często uczestniczy w uroczystościach o charakterze patriotycznym i historycznym poza swoimi murami. Pierwsze miesiące obecnego roku szkolnego obfitowały w takie wydarzenia. Już 1 września 2011 r., w dniu rozpoczęcia kolejnego roku nauki, uczniowie klas szóstych, tworzący zespół Pocztu Proporcowego, uczestniczyli w uroczystości wojewódzkiej upamiętniającej rocznicę wybuchu II wojny światowej.

Dnia 17 września, również członkowie Pocztu Proporcowego, wzięli udział w Marszu Pamięci i spotkaniu przy Pomniku Katynia i Sybiru – uroczystościach 72. rocznicy uczczenia ofiar napaści sowieckiej na Polskę.

W poniedziałek, 12 września 2011 r., kilkunastoosobowa grupa uczniów klas szóstych wraz z opiekunami pojechała na wycieczkę patriotyczną do Ziewanic (woj. łódzkie) razem z członkami Towarzystwa Byłych Żołnierzy i Przyjaciół 15. Pułku Ułanów Poznańskich, żołnierzami zaprzyjaźnionej Jednostki Wojskowej z Wędrzyna oraz młodzieżą innych poznańskich szkół. Ten wyjazd jest stałym punktem programu wychowawczego naszej szkoły i ma na celu uczczenie pamięci ppłk. Tadeusza Mikke, dowódcy 15. Pułku w miejscu jego symbolicznej śmierci podczas kampanii wrześniowej.

W sobotę, dnia 29.10.2011 r. dwudziestoosobowa delegacja szkoły (uczniowie, rodzice, absolwenci, nauczyciele oraz Poczet Proporcowy) uczestniczyła w jubileuszowej gali z okazji 90-lecia Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka J. Piłsudskiego. Uroczystość miała miejsce w Operze Poznańskiej. Po niej odbyło się spotkanie integracyjne (dla chętnych) w Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych na Golęcinie, a więc również spotkanie ze współczesnym wojskiem.

W sobotę 5 listopada, delegacja szkolna wraz z Pocztem Proporcowym była obecna na Mszy św. (kościół pw. Św. Michała Archanioła przy ul. Stolarskiej) z okazji 20-lecia Towarzystwa Byłych Żołnierzy i Przyjaciół 15. Pułku Ułanów Poznańskich.

A już w czwartek, 10 listopada 2011 r., sześcioosobowy (podwójny skład) Poczet Proporcowy towarzyszył, wraz z uczniami innych szkół, koleżankom i kolegom z SP nr 69 im. Jarogniewa Drwęskiego w uroczystości przy obelisku poświęconym ich Patronowi na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan. Odbyła się ona w związku z kolejną, 93. rocznicą Święta Niepodległości. Młodzież oddała hołd pierwszemu polskiemu nadburmistrzowi Poznania i od 17 kwietnia 1919 r. prezydentowi miasta.

Takich specjalnych okazji, w których jako szkoła poprzez swoich przedstawicieli będziemy brać udział, będzie zapewne w kalendarzu tego roku szkolnego więcej. Często wypadają one w soboty i inne dni wolne od nauki szkolnej. Mają różny charakter – jedne poważne, pełne zadumy i refleksji inne radosne, zachęcające do zabawy. Wszystkie one, związane z historią, dzisiaj wiele uczą nasze dzieci i młodzież. Przede wszystkim szacunku dla przeszłości, jej poznania i zrozumienia. Dają możliwość spotkania ciekawych, często niezwykłych ludzi. Uczą dialogu międzypokoleniowego, wrażliwości społecznej i zaangażowania. Są okazją do poznania nowych miejscowości, zabytków i miejsc związanych z kulturą. Uczestnictwo w wydarzeniach historycznych pozwala zetknąć się z teraźniejszością. Jest okazją spotkań z politykami, przedstawicielami władz lokalnych i krajowych (wojewoda, prezydent miasta, minister Obrony Narodowej, poseł na sejm, senator), świata nauki i kultury.

Spotkania z historią „żywą” czynią ją „łatwiej przyswajalną” dla uczniów szkoły podstawowej. Przekaz płynący od tych**,** którzy ją tworzą i w niej uczestniczą, a także od tych, którzy kreują naszą współczesność może przekona młodzież, że warto się uczyć, być aktywnym społecznie, pamiętając o przeszłości być otwartym na teraźniejszość i przyszłość.

Wiesław Kubiak – pedagog szkolny

Tablice pamiątkowe z koszar 15. Pułku Ułanów Poznańskich

Zachowane w dobrym stanie, lane w brązie, dwie duże tablice – 144 x 99 cm, poświęcone „Poległym na Polu Chwały 1919-1920” oraz „Kawalerom Orderu Virtuti Militari”, są chlubną pamiątką po naszym Pułku w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym. Dziś wiszą zamontowane na ścianie muzealnej ekspozycji, a wcześniej? Relacje prasowe z 1958 r. gdy je składano w muzeum, jednoznacznie wskazują ich pierwotne miejsce: na budynku kasyna oficerskiego przy ul. Grunwaldzkiej. Reprodukując tablicę z nazwiskami poległych w „Liście strat 15. Pułku Ułanów Poznańskich” wydanej w ramach Zeszytów Historycznych Towarzystwa w 1999 r., tak też ją podpisałem (s. 5): „...zawieszona przy wejściu do kasyna oficerskiego w koszarach Pułku...” Zakwestionował to p. płk dr Juliusz S. Tym publikując w tejże samej serii Zeszytów, „Koszary 15. Pułku Ułanów Poznańskich” (Poznań 2001, s. 113, przyp. 196) twierdząc, że nie istniała fizyczna możliwość zamontowania tak dużych tablic na zewnątrz budynku kasyna. Zasugerował, że być może wisiały one na budynku dowództwa Pułku dodając, że w chwili obecnej nie jest możliwe ustalenie gdzie je zamontowano, a przeprowadzona przez p. dr. Marka Rezlera kwerenda poznańskiej prasy codziennej z kwietnia 1939 r., prawdopodobnego czasu ich odsłonięcia podczas ostatniego przed wybuchem wojny Święta Pułkowego, nie przyniosła rezultatu. Zostawmy na razie dylemat czy po niespełna 19. latach uczestnicy tamtych wydarzeń mogli już pomylić dwa, tak odmienne, a znane sobie budynki i wróćmy do samych tablic, bo mają swoją dramatyczną historię.

Datę ich powstania można odczytać do dziś, podobnie jak i nazwisko twórcy i nazwę zakładu, w którym je wykonano. Piszę w liczbie mnogiej, bo choć napisy informujące o tym znajdują się tylko na tablicy poległych, nie ma żadnych wątpliwości, że obie powstały w jednym czasie i są dziełem jednego autora. Wspomniane oznakowanie, to z prawej u dołu sygnatura „M.KUŁAK/1939”, z lewej – „ART.ODLEWNIA BRONZÓW/ BRZEZIŃSKI/ POZNAŃ” Krótko o autorze. Artysta rzeźbiarz Mikołaj Kułak (1904-1939), uczeń prof. Jana Wysockiego, był w tym czasie wykładowcą na wydziale rzeźby i medalierstwa swej macierzystej Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu. Zasłynął I nagrodą w konkursie na sarkofag Marszałka Piłsudskiego do krypty wawelskiej, niestety, nie zrealizowanym. Zmobilizowany w 1939 r. jako podporucznik rezerwy piechoty, poległ w Bitwie pod Kutnem 16 września pod Złotą w szeregach 57. pułku piechoty. Dziś upamiętnia go tylko tabliczka na mogile zbiorowej kwatery wojennej cmentarza parafialnego w Rybnie, w której spoczywa wraz z jednym z podoficerów pułku i dwoma nieznanymi żołnierzami.

Jak pisał p. płk Tym, Święto Pułkowe w 1939 r. obchodzono bardzo skromnie, a w rozkazach pułkowych nie ma informacji o przygotowaniach do obchodów. A skoro tak, to tu może być przyczyna braku wiadomości, kiedy dokładnie tablice założono. Wisiały jednak krótko, bo tylko do października 1939 r. Ich dalsze dzieje odtwarzam na podstawie wycinków prasowych z gazet poznańskich z grudnia 1958 r., uzupełniając relacją złożoną mi po latach przez p. Bolesława Januszkiewicza z Poznania, wówczas, gdy tablice mogły być już pokazane w muzeum oraz przywołując wspomnienia własne.

W pierwszych tygodniach po zajęciu Poznania przez wojska niemieckie w warsztacie ślusarskim Feliksa Januszkiewicza mieszczącym się przy ul. Dąbrowskiego 87 zjawili się gestapowcy. Polecono majstrowi zabrać narzędzia i pójść z nimi „do roboty”. Jak się okazało, robota polegała na zdjęciu z kasyna przy ul. Grunwaldzkiej, w koszarach zajętych przez Wehrmacht, naszych tablic, a następnie ich złomowaniu. Niewątpliwie łączyło się to z poleceniem wydanym 17 września przez szefa zarządu cywilnego władz okupacyjnych w Poznaniu A. Greisera, usunięcia wszelkich tablic i pomników polskich. Syn Feliksa, Bolesław, w relacji przesunął to wydarzenie na zimę 1939 r., co odnotowuję dla porządku, ale ojciec udzielając informacji w 1958 r. dla prasy lepiej pamiętał, że było to jednak wcześniej. Uważam za niemożliwe, by Niemcy zwlekali dłużej z wykonaniem zarządzenia swych władz nawet, gdy była to władza cywilna, a nie wojskowa, a budynki koszar nie były do-

stępne dla postronnych. Skoro zatem Niemcy zajęli Poznań 10 września, a zarządzenie o usunięciu polskich pamiątek zostało wydane tydzień później, to zapamiętane „pierwsze tygodnie po zajęciu Poznania” we wspomnieniach Feliksa Januszkiewicza odpowiadają mniej więcej pierwszej połowie października. Czesław Łuczak, autor cennej pozycji „Dzień po dniu w okupowanym Poznaniu” Poznań 1989, s. 53 stwierdza zresztą wyraźnie, że do końca października zburzono wszystkie polskie pomniki i usunięto tablice pamiątkowe.

Dla ratowania narodowych pamiątek świadomi poznaniacy realizowali różne karkołomne pomysły. Feliks Januszkiewicz uzasadniając, że złomowanie może wykonać tylko w warsztacie, za zgodą Niemców oficjalnie, ale z duszą na ramieniu wywiózł z koszar obie, ważące blisko pół tony tablice do swego ogródka. Kiedy zaczęto o nie pytać, postarał się w ich zastępstwie o mosiądz, a ze swym dobrym znajomym, rolnikiem z Zakrzewa pod Poznaniem – Franciszkiem Baumą, porozumiał się co do ich ukrycia. Baum przyjechał wozem i tablice przykryte węglem zawiózł do siebie, do Zakrzewa, poczym nocą, zakopano je na polu, sadząc na tym miejscu dla późniejszego, łatwiejszego odszukania, drzewko wiśniowe; jedno, jak podano w notatce prasowej z 1958 r., dwa według relacji syna. Według tejże relacji, a Bolesław Januszkiewicz, jak stwierdził, był obecny przy ich ukrywaniu, tablice zakopano niczym nie zabezpieczone. Na szczęście wykonane w dobrym brązie, przetrwały w ziemi bez uszkodzeń. *Tadeusz Jeziorowski, cdn.*

Dobrze nam życzyli:

P. **Piotr Florek**, Wojewoda Wielkopolski; p. **Marek Woźniak**, Marszałek Województwa Wielkopolskiego; p. **Ryszard Grobelny**, Prezydent Miasta Poznania; p. **Sławomir Hinc**, Zastępca Prezydenta Miasta Poznania; p. gen. broni **Zbigniew Głowienka**, Dowódca Wojsk Lądowych; p. płk dypl. **Tomasz Domański**, dowódca 17. Wielkopolskiej Brygady Zmechanizowanej im. gen. broni Józefa Dowbor Muśnickiego; p. płk. dypl. **Zbigniew Grzesiczak**, Komendant Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych im. hetmana polnego koronnego Stefana Czarnieckiego w Poznaniu; p. płk dypl. pil. **Jacek Pszczoła**, Dowódca 31. Bazy Lotnictwa Taktycznego Poznań-Krzesiny; p. płk lek. med. **Jan Górski** Prezes w imieniu Zarządu Okręgu Wielkopolska Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej wraz z p. **Henrykiem Józefowskim**, Prezesem Wielkopolskiego Stowarzyszenia Pamięci Armii Krajowej; p. **Bogumił Moenke**, Prezes, w imieniu Wielkopolskiego Związku Solidarności Polskich Kombatantów; Stowarzyszenie „Katyń” w Poznaniu; p. **Stefan Barłóg** Prezes Zarządu Głównego Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919; p. **Waldemar Szostak**, Prezes Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Poznaniu; p. **Marek Jóźwiak**, Wójt Gminy Głowno wraz z p. **Władysławem Mikołajczykiem**, Przewodniczącym Rady Gminy; p. **Józef Kaczmarek** Burmistrz i p. **Janusz Kosmalski** Przewodniczący Rady Gminy Uniejów; Dyrekcja i Nauczyciele Szkoły Podstawowej nr 77 im. 15 Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu; p. Dyrektor **Anna Balcerek-Kołek** w imieniu pracowników i uczniów Zespołu Szkół w Mosinie; Dyrekcja, Grono Pedagogiczne, Rada Rodziców, Pracownicy Administracji i Obsługi oraz Uczniowie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. gen. dr. Romana Abrahama we Wrześni; Społeczność Szkoły Podstawowej im. Jana Wójkiewicza w Radzewie; Dyrektor, nauczyciele oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Górze św. Małgorzaty; p. Dyrektor **Beata Łuczak-Wencel** w imieniu uczniów, rodziców i nauczycieli Społecznej Szkoły „Dębinka” i Przedszkola „Z Mchu i Paproci” Poznańskiego Stowarzyszenia Oświatowego; p. Teresa Golembka-Skobejko z Poznania; o. dr **Eustachy Rakoczy** ZP, Jasnogórski Kapelan Żołnierzy Niepodległości; ks. prałat **Jan Stanisławski**; p. **Zofia Suchocka-Ziołecka** z Poznania, córka żołnierza Pułku wraz z **Mężem**; p. kpt. WOP w st. sp. (elew naszej orkiestry pułkowej) **Stanisław Wiśniewski** z Białegostoku; p. **Danuta Wojciechowicz** z Anglii, wdowa po mjr. Edwardzie Wojciechowiczu z 15. Pułku Ułanów Poznańskich i 25. Pułku Ułanów Wielkopolskich.
Za pamięć o nas i życzenia wszystkim serdecznie dziękujemy.

Dnia 28 grudnia 2011 r. przy Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie

Delegacja mieszkańców Poznania i Wielkopolski na czele z marszałkiem województwa, p. **Markiem Woźniakiem**, przypomniała mieszkańcom stolicy o 93. rocznicy Powstania Wielkopolskiego, wzbudzając duże zainteresowanie przechodniów.

Marszałek złożył wieńce także pod pomnikiem powstańców wielkopolskich i śląskich na cmentarzu wojskowym na Powązkach. *KKb*

Z żałobnej karty

Śp. Andrzej Jeziorkowski, ur. 12 VII 1931 r., zm. 7 XI 2011 r., członek Towarzystwa nr kol.19, pochowany dnia 16 XI 2011 r. na cmentarzu górczyńskim. Emerytowany profesor Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej. W trakcie swojej długoletniej pracy sprawował funkcje m.in. kierownika Katedry Rysunku, Malarstwa, Rzeźby i Sztuk Wizualnych, kierownika Zakładu Rysunku, Malarstwa i Rzeźby. Za swoje liczne osiągnięcia odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Rodzinie Zmarłego składamy serdeczne wyrazy współczucia.

Biuletyn w wersji elektronicznej

Wszystkich zainteresowanych otrzymywaniem elektronicznej wersji naszego biuletynu prosimy o kontakt z Zarządem.

Nowe konto bankowe Towarzystwa

W celu zmniejszenia kosztów utrzymania konta bankowego oraz wprowadzenia dodatkowych udogodnień Zarząd Towarzystwa postanowił zmienić bank obsługujący nasze konto. Nowy numer konta w Banku Pocztowym Polskim, Poznań, ul. Św. Marcin 79, jest następujący: **37 1320 1016 2077 6912 2000 0001**.

Ku chwale Pułku i dla dobra polskiej Kawalerii!

www.pimr.poznan.pl

Sponsorzy
„Ułana Poznańskiego - Piętnastaka”

www.steelpress.com.pl

„Ułan Poznański - Piętnastak” jest kontynuacją **„Ułana Poznańskiego”**, wydawanego w Londynie w latach 1948-2007 biuletynu informacyjnego Koła 15. Pułku Ułanów Poznańskich im. Generała Władysława Andersa oraz **„Piętnastaka”**, biuletynu wydawanego w latach 1993-2011 przez Towarzystwo b. Żołnierzy i Przyjaciół 15. Pułku Ułanów Poznańskich w Poznaniu.

Redakcja: Tadeusz Pawlicki (red. nacz.), Adam Bech (red. działu), Piotr Stachecki (red. działu), Małgorzata Krzywania (sekretarz red.).
Autorzy tekstów: Tadeusz Jeziorowski (TRJ), Wiesław Kubiak, Krzysztof Kubicki (KKb), Maria Kubicka (MKb), Piotr Stachecki, Piotr Walter.
Skład i druk: PIMR Poznań.
Siedziba redakcji: Wielkopolskie Muzeum Wojskowe, 61-772 Poznań, Stary Rynek 9
e-mail: pawlicki@pimr.poznan.pl
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skracania tekstów. Materiałów nie zamówionych nie zwraca się.